

Nivelul artistic ridicat al scenei maghiare reprezintă o sumă de mulți factori componenți. Permanența aceluiași forțe regizorale și valențele lor pedagogice, măiestria interpretativă, grija pentru calificarea profesională, preocupările legate de șlefuirea expresiei artistice, iată doar câteva aspecte.

Dintre contribuțiile actoricești remarcate în acest turneu, impunătoare rămîne cunoscuta interpretare a lui Kovács György, în rolul lui Manole Crudu. Prezența unor asemenea actori — ca atare creații — și pe o scenă bucureșteană este îmbucurătoare; ea merita să fie mai larg difuzată în rîndurile spectatorilor decît a putut-o face un singur spectacol. În paranteză fie spus, ne amintim și de o altă mare și recentă creație a lui Kovács — Astrov, în *Unchiul Vania*, spectacolul Teatrului de Stat din Tg. Mureș. Reprezentarea ei la București ar prilejui

un similar moment de aplauze — firești la întîlnirea unor exemple de înaltă măiestrie.

Dintre artiștii cu matură experiență și neîndoios prestigiu din acest colectiv, am reținut, cu prilejul turneului, ipostazele scenice valoros diferențiate ale lui Márton János (Săvoiu și Jackob), László Gerő (Dobrian și Vlad), Horváth Béla (Mackie Messer), Bereczky Julia (Madam Peachum, Aglaia, Margareta Dobrian) și mulți alții — actori din generații diferite, dar cu aceeași ridicată conștiință profesională.

Confruntarea scenei maghiare cu publicul bucureștean a prilejuit analiza vie a unei munci artistice asidue, a relevat incontestabila evoluție a acestui harnic și talentat colectiv și ne-a promis totodată frumoase realizări viitoare.

M. I.

TEATRUL GERMAN DE STAT DIN TIMIȘOARA

- „LUMPATIUS VAGABUNDUS“ de J. Nestroy
- „PORTRETUL“ de Al. Voitin
- „INSPECTORUL DE POLIȚIE“ de J. Priestley

Redescoperirea unei piese uitate în teatrele noastre, cunoașterea unei trupe bine pregătite și a unor actori de talent, cu un stil de joc original și matur — cam acesta ar fi bilanțul turneului prezentat la București de Teatrul German din Timișoara, cu piesele *Lumpatius Vagabundus* de Johann Nestroy, *Inspectorul de poliție* de John Priestley și *Portretul* de Al. Voitin.

Se știe că *Lumpatius Vagabundus*, o piesă mult jucată în Austria și Germania, a cunoscut și în țara noastră o glorioasă carieră scenică, pe scenele românești și germane; dar, nereprezentat timp de două sau trei decenii, veselul și atrăgătorul vodevil al lui Nestroy începuse să intre în tăcerea uitării. Trupa de la Timișoara nu numai că ne-a adus aminte de existența acestei comedii veșnic tinere, dar ne-a și dovedit prospețimea încîntătoare, po-

sibilitățile bogate de spectacol contemporan pe care le are textul (regia: Mauriciu Sekler și Hans Schuschnig). Povestea celor trei ucenici, puși la încercare din voința zînelor, pentru a arăta ce cale poate salva tineretul de la spiritul vagabondajului și al traiului fără rost — bogăția sau dragostea —, nu interesează atît prin fabulația ei, în parte moralizatoare, în parte zeflemist-amară, cît prin grația și farmecul împletirii de glume, situații năstrușnice și cîntec.

Teatrul din Timișoara a montat acest spectacol în spiritul textului — cu puține și neglijabile modernizări, care au apărut foarte nepotrivite (cîțiva pași de cha-cha și de twist) —, dar cu o credință în frumusețea genului, cu o sinceritate a glumei și a cîntecului comic care au cucerit. Trupa și-a dovedit cu acest prilej și foarte temeii-

Scenă din „Lumpatus vagabundus“ de Nestroy

nica pregătire: actorii cîntă nu numai just, dar expresiv și cu haz (interpretele Camillei și Laurei — Irmgard Schati și Hannelore Waldek — chiar cu voci frumos lucrate), se mișcă și dansează cu farmec, știu să dezvolte pe scenă un umor de calitate. Cîteva tablouri au fost excelent jucate — de pildă, cel de la croitorul ajuns, Zwirn, interpretat cu virtuoză stăpînire a mijloacelor genului de Ottmar Strasser. Și spectacolul s-a desfășurat din ce în ce mai captivant, în veselia lui nestăpînită, ca o încîntătoare izbucnire de

veselie populară. Nemulțumitor ca punere în scenă a fost doar tabloul introductiv, din lumea zeilor, jucat, nu se știe de ce, cu o gravitate străină piesei. Partitura, compusă din vechi cîntece vieneze, dar și din reluări parodistice ale unor foarte cunoscute arii de operetă și operă, a fost, totuși, puțin prea pestriță. Redescoperirea acestui text și a acestui autor echivalează cu un act de cultură teatrală, important în configurația întregului repertoriu din țară.

Calitățile trupei s-au redovedit în *Inspectorul de poliție*, spectacolul îndeajuns de cenușiu regizat de D. R. Ionescu, dar jucat de interpreți cu o mare atenție pentru ținută, pentru justa comunicare scenică, pentru adevărul relațiilor de joc, ritmul și calitatea vorbirii. Este uimitor să afli că unii din acești interpreți au fost, acum câțiva ani, amatori, într-atât de ireproșabilă, profesional, este evoluția lor scenică. Rudolf Schati (Arthur Birling), Hadamut Becker (Scheila), Karl Hoffmann (Eric), Ursula Armburster (Sybil Birling) și Otto Grassl (Gerald Croft) au jucat ținând seama de datele de atmosferă și stil ale piesei, schițând convingător aparențele de rigidă eleganță și bună creștere ale mediului și dând atenție semnificațiilor. Iar Hans Baumert (inspectorul Goole) a dovedit că posedă însușirea rară de a comunica emoții intense și idei precise printr-o prezență scenică aparent statică, dar concentrată și densă.

Cel de-al treilea spectacol, *Portretul* de Al. Voitin, în regia lui Hans Schuschnig, a fost o adevărată demonstrație de măiestrie a actorului. Spectacolul s-a sprijinit pe o adâncită analiză a situațiilor prezentate de piesă și pe o foarte bogată dezvoltare a reacțiilor psihologice pe care asemenea situații le pot prilejui. Emmerich Schäfer (Grigore) a desfășurat spectaculos

drama actorului care se vede despărțit de meseria sa, printr-un joc dur, precis, oarecum abstract, pătruns de autoironia amară a unui cabotinism fermecător. Baumert a jucat din nou concentrat și sincer, cu bărbătească reținere a vibrațiilor afective. (Mai palidă, dar justă în reacțiile și relațiile scenice, a fost Angela Falk.) Demonstrația de virtuozitate dădea nașterea unui contrast ciudat, între jocul celor doi protagoniști, gândit „în mare“, și factura textului, mult mai intimă. Supradimensionarea rolurilor și mai ales a rolului principal nu a pus întotdeauna replica în cea mai bună lumină. Așa se face, totuși, că dintre montările mai favorabile textului a fost cea ușor ironică, plină de umor, de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra“, interpretare care împlinea lacunele partiturilor și îi dădea multă căldură.

Am descoperit, deci, un teatru care este o temeinică școală (puțini din membrii colectivului au studii de specialitate), am cunoscut actori cu mari posibilități și cu o conștiințiozitate profesională demnă de stimă. Acest teatru ar putea foarte ușor să devină unul dintre cele mai interesante din țară, dacă echipa lui regizorală ar cuprinde prezențe mai diverse și dacă spectacolele ar căpăta împlinirea unei scenografii mai inspirate.

A. M. N.